

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA ĪVA BOTA [*YVES BOT*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2014. gada 20. martā¹

Lieta C-220/13 P

**Kalliopi Nikolaou
pret**

Eiropas Savienības Revīzijas palātu

Apelācija — Revīzijas palātas Lēmums 99/50 — Iepriekšēja izmeklēšana — OLAF veikta iekšējā izmeklēšana — Nevainīguma prezumpcija — Lojāla sadarbība — Vispārējās tiesas kompetence

1. Ar apelācijas sūdzību *K. Nikolaou* lūdz atcelt Vispārējās tiesas 2013. gada 20. februāra spriedumu lietā *Nikolaou/Revīzijas palāta*², kurā tā noraidīja prasību atlīdzināt zaudējumus, lai saņemtu atlīdzību par kaitējumu, kas apelācijas sūdzības iesniedzējai, iespējams, radies Revīzijas palātas pieļauto nelikumību un Savienības tiesību pārkāpumu dēļ.

I – Atbilstošās tiesību normas

2. Revīzijas palātas 1999. gada 16. decembra Lēmuma 99/50 par noteikumiem iekšējās izmeklēšanas veikšanai sakarā ar krāpšanas, korupcijas un citu Kopienas finanšu interesēm kaitējošu prettiesisku darbību novēršanu 2. pantā ir noteikts:

“Ja [Revīzijas] palātas ierēdņa vai darbinieka rīcībā nonāk liecības, kas rada aizdomas par iestādē iespējamu krāpšanu vai korupciju, vai citādu prettiesisku darbību, kura kaitē Kopienas finanšu interesēm, šī persona tūlīt informē [Revīzijas] palātas ģenerālsēkretāru³.

[Revīzijas palātas] ģenerālsēkretārs tūlīt nodod visas liecības, kuras rada aizdomas par kādu no iepriekš pirmajā daļā minētajām nelikumībām, [Eiropas] Birojam [krāpšanas apkarošanai (*OLAF*)], kā arī [Revīzijas] palātas priekšsēdētājam, kas informāciju nosūta par to jomu atbildīgajam loceklim, kurai ir piederīgs ierēdnis vai darbinieks, un [ģenerālsēkretārs] veic iepriekšēju izmeklēšanu neatkarīgi no [*OLAF*] veiktajām iekšējām izmeklēšanām.

[..]

Locekļi, ierēdņi un darbinieki nekādi nedrīkst ciest no netaisnas izturēšanās vai diskriminācijas sakarā ar to, ka snieguši iepriekšējās daļās minēto informāciju.”

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — T-241/09 (turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”).

3 — Turpmāk tekstā – “ģenerālsēkretārs”.

3. Lēmuma 99/50 4. panta pirmajā daļā ir paredzēts:

“Ja ir konstatēta kāda [Revīzijas] palātas locekļa, ierēdņa vai cita darbinieka iespējama personiska saistība ar lietu, attiecīgā persona ātri jāinformē, ja vien tas nevar traucēt izmeklēšanu. Nekādā ziņā pēc izmeklēšanas pabeigšanas nedrīkst izdarīt secinājumus, kuros minēts kāda konkrēta locekļa, ierēdņa vai darbinieka vārds, ja iesaistītajai personai nav dota iespēja paust savu viedokli par visiem faktiem, kas uz viņu attiecas.”

II – Tiesvedības priekšvēsture

4. Apelācijas sūdzības iesniedzēja no 1996. līdz 2001. gadam bija Revīzijas palātas locekle. Saskaņā ar reportāžu, kas 2002. gada 19. februārī tika publicēta laikrakstā *Europa Journal*, Eiropas Parlamenta deputāta *B. Staes* rīcībā bija nonākusi informācija par apelācijas sūdzības iesniedzējas prettiesiskām darbībām Revīzijas palātas locekles pilnvaru laikā.

5. Ar 2002. gada 18. marta vēstuli ģenerālsekretārs nosūtīja *OLAF* ģenerāldirektoram lietas materiālus, kuros ir ietvertas ar to saistītās liecības, kas esot kļuvušas zināmas viņam pašam un Revīzijas palātas priekšsēdētājam. Turklāt ģenerālsekretārs lūdza *OLAF* viņam norādīt, vai bija jāinformē apelācijas sūdzības iesniedzēja par viņas lietas izmeklēšanu atbilstoši Lēmuma 99/50 4. pantam.

6. Ar 2002. gada 8. aprīļa vēstuli Revīzijas palātas priekšsēdētājs informēja apelācijas sūdzības iesniedzēju par *OLAF* veikto iekšējo izmeklēšanu saistībā ar rakstu, kas bija publicēts laikrakstā *Europa Journal*. *OLAF* ģenerāldirektors 2002. gada 26. aprīļa vēstulē informēja apelācijas sūdzības iesniedzēju, ka, ņemot vērā informāciju, ko minētais dienests bija saņēmis no *B. Staes*, un pamatojoties uz ģenerālsekretāra veiktās iepriekšējās izmeklēšanas lietas materiāliem, bija uzsākta iekšējā izmeklēšana, kurā esot aicināta sadarboties arī apelācijas sūdzības iesniedzēja.

7. Saskaņā ar *OLAF* 2002. gada 28. oktobra galīgo ziņojumu informāciju par apelācijas sūdzības iesniedzēju *B. Staes* esot snieguši divi Revīzijas palātas darbinieki, no kuriem viens bija apelācijas sūdzības iesniedzējas biroja loceklis. Izskatāmās apsūdzības bija, pirmkārt, par naudas summām, kuras apelācijas sūdzības iesniedzēja esot saņēmusi no sava personāla kā aizdevumus; otrkārt, par iespējamām viltotajiem paziņojumiem attiecībā uz pieteikumiem pārcelt atvaļinājumu dienas viņas biroja vadītājam, kuru rezultātā viņam tika izmaksāta kompensācija aptuveni EUR 28 790 apmērā saistībā ar neizmantotajām atvaļinājuma dienām par 1999., 2000. un 2001. gadu; treškārt, par dienesta automašīnas izmantošanu nolūkos, kuri nav paredzēti ar to saistītajā tiesiskajā regulējumā; ceturtkārt, par apelācijas sūdzības iesniedzējas autovadītāja komandējumu rīkojumiem nolūkos, kas nav paredzēti ar to saistītajā tiesiskajā regulējumā; piektkārt, par prombūtnes no darba vietas politiku apelācijas sūdzības iesniedzējas birojā; sestkārt, par komerciālām darbībām un vēršanos pie augstākstāvošām amatpersonām, lai atvieglotu šādas darbības, kuras īstenojuši viņas ģimenes locekļi; septītkārt, par veikto krāpšanu konkursa ietvaros un, astotkārt, par krāpšanām saistībā ar apelācijas sūdzības iesniedzējas saņemtajiem reprezentācijas izdevumiem.

8. *OLAF* apstiprināja iespēju, ka pārkāpumi, kas var tikt kvalificēti kā dokumentu viltošana, viltotu dokumentu izmantošana un krāpšana, tika veikti attiecībā uz pieteikumiem par apelācijas sūdzības iesniedzējas biroja vadītāja atvaļinājuma dienu pārcelšanu. Saskaņā ar galīgo ziņojumu apelācijas sūdzības iesniedzēja un viņas biroja locekļi varētu būt izdarījuši krimināltiesiskus pārkāpumus saistībā ar naudas summām, kuras saskaņā ar iesaistīto personu teikto viņa esot saņēmusi kā aizdevumus. Šādos apstākļos atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 23. maija Regulas (EK) Nr. 1073/1999 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*)⁴, 10. panta 3. punktam *OLAF* par to informēja Luksemburgas tiesu iestādes, lai tās veic izmeklēšanu par faktiem, kas varēja norādīt uz krimināltiesisku pārkāpumu izdarīšanu.

4 — OV L 136, 1. lpp.

9. Runājot par pārējām apsūdzībām, izņemot apsūdzību par veikto krāpšanu konkursa ietvaros, OLAF norādīja uz iespējamām nelikumībām un jautājumiem par apelācijas sūdzības iesniedzējas rīcību un ieteica Revīzijas palātai attiecībā uz viņu veikt korigējošus pasākumus un pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot kontroles sistēmu iestādē.

10. Apelācijas sūdzības iesniedzēja tika uzklautāta 2004. gada 26. aprīlī Revīzijas palātas slēgtā sanāksmē, lai, iespējams, piemērotu EKL 247. panta 7. punktu. Revīzijas palātas priekšsēdētājs 2004. gada 13. maijā vēstulē norādīja, ka attiecībā uz lietas nodošanu izskatīšanai Tiesā, lai piemērotu EKL 247. panta 7. punktu, pamatojoties uz to, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja, iespējams, bija lūgusi un saņēmusi individuālus aizdevumus no sava biroja locekļiem, sanāksmē, kura notika 2004. gada 4. maijā, netika panākta vienprātīga lēmuma pieņemšana, kas prasīta Revīzijas palātas 2002. gada 31. janvārī pieņemtā Reglamenta 6. pantā. Šajā ziņā Revīzijas palātas priekšsēdētājs piebilda, ka iestādes locekļu lielākā daļa esot uzskatījusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas rīcība bijusi pilnīgi neatbilstīga. Runājot par apelācijas sūdzības iesniedzējas biroja vadītāja atvaļinājuma dienām, Revīzijas palātas priekšsēdētājs norādīja, ka, tā kā lieta tiek izskatīta Luksemburgas tiesās, iestāde bija atlikusi sava lēmuma pieņemšanu, gaidot ar to saistīto tiesvedību secinājumus.

11. Ar 2008. gada 2. oktobra spriedumu *Tribunal d'arrondissement de Luxembourg* [Luksemburgas apgabaltiesas] (Luksemburga) krimināllietu palāta attaisnoja apelācijas sūdzības iesniedzēju un viņas biroja vadītāju saistībā ar apsūdzībām par dokumentu viltošanu un viltotu dokumentu un paziņojumu izmantošanu, pakārtoti, par atlīdzību un pabalstu saglabāšanu, bez tiesībām to darīt, un, pakārtotāk, par krāpšanu (turpmāk tekstā – “2008. gada 2. oktobra spriedums”). *Tribunal d'arrondissement de Luxembourg* būtībā uzskatīja, ka atsevišķi paskaidrojumi, kurus snieguši apelācijas sūdzības iesniedzējas biroja vadītājs un pati apelācijas sūdzības iesniedzēja, rada šaubas par OLAF un Luksemburgas kriminālpolicijas iegūto pierādījumu kopumu, lai pierādītu, ka minētais biroja vadītājs vairākas dienas 1999.–2001. gada laikā atradies nepaziņotā atvaļinājumā. Tādējādi *Tribunal d'arrondissement de Luxembourg* secināja, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai pārmesto faktu patiesums nav ticis pierādīts, izslēdzot jebkādas šaubas, un, tā kā mazākās šaubas ir jāinterpretē par labu apsūdzētajam, apelācijas sūdzības iesniedzēja ir jāattaisno saistībā ar pret viņu izvirzītajām apsūdzībām. Nepastāvot apelācijas iespējai, 2008. gada 2. oktobra spriedums kļuva par galīgo spriedumu.

12. Ar 2009. gada 14. aprīļa vēstuli apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdza Revīzijas palātu publicēt visos Luksemburgas, Vācijas, Grieķijas, Francijas, Spānijas un Beļģijas laikrakstos paziņojumu par viņas attaisnošanu un informēt par to citas Eiropas Savienības iestādes. Pakārtoti, gadījumā, ja Revīzijas palāta neveiktu šīs publikācijas, apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdza samaksāt kompensāciju EUR 100 000 apmērā kā atlīdzību par morālo kaitējumu, un tā ir summa, kuru viņa apņēmas izmantot minēto publikāciju veikšanai. Apelācijas sūdzības iesniedzēja arī lūdza Revīzijas palātu, pirmkārt, samaksāt viņai EUR 40 000 kā atlīdzību par morālo kaitējumu, kas viņai radies, uzsākot tiesvedību Luksemburgas tiesās, un EUR 57 771,40 kā atlīdzību par materiālajiem zaudējumiem, kuri viņai radušies saistībā ar šo pašu tiesvedību, otrkārt, atlīdzināt visus izdevumus, kas it īpaši radušies saistībā ar *Juge d'instruction* un *Tribunal d'arrondissement de Luxembourg*, un, treškārt, atlīdzināt izdevumus, kuri radušies saistībā ar procesu Revīzijas palātā.

13. Ar 2009. gada 7. jūlija vēstuli Revīzijas palātas priekšsēdētājs nosūtīja apelācijas sūdzības iesniedzējai lēmumu, kas pieņemts, atbildot uz šiem lūgumiem. Šajā lēmumā, pirmkārt, tika noraidīti 2009. gada 14. aprīļa vēstulē izvirzītie argumenti un, otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējai tika paziņots, ka Revīzijas palāta, pamatojoties uz informāciju, kura bija tās rīcībā, bija mēģinājusi noskaidrot, vai faktu smaguma pakāpe bija pietiekama, lai vērstos Tiesā, lai tā lemtu par bijušajam loceklim saskaņā ar EK līgumu uzlikto pienākumu neizpildes esamību, un nepieciešamību piemērot iespējamās sankcijas. Šajā ziņā Revīzijas palāta apelācijas sūdzības iesniedzējai norādīja uz apstākļiem, kuri rosināja nolemt nevērsties Tiesā un starp kuriem it īpaši bija apelācijas sūdzības iesniedzējas attaisnošana ar 2008. gada 2. oktobra spriedumu un tas, ka netika nodarīts kaitējums Kopienų budžetam, ņemot vērā tās summas atmaksāšanu, kas nepamatoti bija samaksāta *Koutsouvelis* k-gam,

viņas biroja vadītājam⁵.

III – Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

14. Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2009. gada 16. jūnijā, apelācijas sūdzības iesniedzēja cēla prasību atlīdzināt zaudējumus, kurā viņa lūdza piespriest Revīzijas palātai samaksāt EUR 85 000, pieskaitot šai summai procentus, sākot no 2009. gada 14. aprīļa, kā atlīdzību par morālo kaitējumu, ko radījusi šīs iestādes rīcība un bezdarbība, un tā ir summa, kuru viņa apņēmusi izmantot, lai veiktu publikācijas saistībā ar savu attaisnošanu.

15. Savas prasības pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzēja vispirms izvirzīja sešus pamatus par Revīzijas palātas īstenoto Savienības tiesību normu, kurās paredzētas privātpersonu tiesības, būtisko pārkāpumu. Tālāk tā norādīja, ka pastāv tieša cēloņsakarība starp minēto pārkāpumu un morālo un materiālo kaitējumu, kas tādēļ ir radies.

16. Vispārējā tiesa minēto prasību noraidīja, uzskatot, ka Revīzijas palāta nebija pieļāvusi nevienu no tai pārmestajiem Savienības tiesību pārkāpumiem.

17. It sevišķi attiecībā uz to, kas ir būtisks saistībā ar šo apelāciju, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 27.–32. punktā secināja, ka Revīzijas palātas darbības saistībā ar iepriekšējo izmeklēšanu nebija prettiesiskas. Nosūtot OLAF lietas materiālus, kuros ietverta sākotnējā iegūtā informācija, pirms tika uzklautā apelācijas sūdzības iesniedzēja, šī iestāde neesot pārkāpusi nedz prasības, kas izriet no Lēmuma 99/50 2. un 4. panta kopīgas interpretācijas, nedz arī apelācijas sūdzības iesniedzējas tiesības uz aizstāvību vai objektivitātes principu.

18. Pārsūdzētā sprieduma 44.–47. punktā Vispārējā tiesa arī atbildēja uz iebildumiem, kuros norādīts, ka, pirmkārt, Revīzijas palāta neesot pieņēmusi formālu lēmumu, kurā apelācijas sūdzības iesniedzēja tiktu attaisnota saistībā ar visām pret viņu izvirzītajām apsūdzībām, ņemot vērā 2008. gada 2. oktobra spriedumu, un, otrkārt, Revīzijas palātas priekšsēdētājs savā 2004. gada 13. maija vēstulē esot iekļāvis nepieklājīgu un lieku piezīmi attiecībā uz viedokli, kuru izteicis iestādes locekļu vairākums. Kritizētie punkti ir formulēti šādi:

“44 Ir jānorāda, ka Revīzijas palātai pārmestā bezdarbība nav prettiesiska.

45 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jāuzsver, ka prasītāja tika attaisnota, pamatojoties uz šaubām, kas saskaņā ar 2008. gada 2. oktobra spriedumu radušās atsevišķu paskaidrojumu dēļ, kurus viņas biroja vadītājs sniedza atklātajā tiesas sēdē. Tā kā nav vajadzības spriest par *Tribunal d'arrondissement de Luxembourg* norādīto šaubu samērīgo raksturu, ir jākonstatē, ka šīs attaisnošanas pamatojums nenozīmē, ka pret prasītāju izvirzītās apsūdzības ir pilnībā nepamatotas, bet, kā ir izklāstījusi minētā tiesa, tas ietver to, ka apsūdzības netika pierādītas, izslēdzot “mazākās šaubas”.

46 Otrkārt, kā norāda Revīzijas palāta, apsūdzības krimināltiesiskā aspektā ir jāpārbauda tikai un vienīgi valsts tiesu iestādēm, un Tiesai tās ir jāizvērtē disciplinārā aspektā saskaņā ar EKL 247. panta 7. punktu. Tādējādi Revīzijas palātai nebija kompetences pieņemt lēmumu šajā ziņā.

47 Treškārt, no tā, ka jautājums netika nodots izskatīšanai Tiesā saskaņā ar šo pēdējo minēto tiesību normu, nevar secināt, ka Revīzijas palāta uzskata, ka attiecībā uz prasītāju norādītie fakti ir pilnībā nepamatoti. Kā noteikts Revīzijas palātas 2002. gada 31. janvārī pieņemtā Reglamenta 6. pantā, par attiecīgo vērsanos Tiesā tiek lemts, pieņemot vienprātīgu lēmumu. Tātad, lai gan ir taisnība, ka nevēršanās Tiesā nozīmē, ka vienprātība netika panākta, tomēr tā nenozīmē Revīzijas palātas nostājas pieņemšanu attiecībā uz faktu patiesumu. Šādā kontekstā tas, ka Revīzijas palātas

⁵ — 2009. gada 7. jūlija vēstules 47.–49. punkts.

priekšsēdētājs norādīja prasītājam, ka iestādes locekļu lielākā daļa uzskatīja viņas rīcību par nepieņemamu, nebija nepiemēroti, tādējādi novēršot to, ka nevēršanās Tiesā varētu tikt uzskatīta par iespējamu pārmesto faktu patiesuma noliegumu, kas turklāt neatbilstu realitātei.”

19. Visbeidzot Vispārējā tiesa atbildēja uz iebildumu, kurā norādīts, ka Revīzijas palātai saskaņā ar savu pienākumu ņemt vērā ierēdņu intereses esot bijis jāsniedz paziņojumi presē un iestādēm par apelācijas sūdzības iesniedzējas attaisnošanu. Šajā ziņā, norādot uz iemesliem, kas izklāstīti pārsūdzētā sprieduma 45. un 46. punktā, tā uzskatīja, ka no pienākuma ņemt vērā ierēdņu intereses nevar secināt nekādu publicēšanas pienākumu attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzējas attaisnošanu.

IV – Apelācijas sūdzības pamatojumam izvirzītie pamati un galvenie argumenti

20. Savas apelācijas sūdzības pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirza četrus pamatus.

21. Ar savu pirmo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pārkāpusi nevainīguma prezumpcijas principu, kurš paredzēts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 48. panta 1. punktā un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas, kas parakstīta 1950. gada 4. novembrī Romā (turpmāk tekstā – “ECPAK”), 6. panta 2. punktā. Šis princips it sevišķi nodrošina to, ka Savienības tiesa nevar apšaubīt apsūdzētās personas nevainīgumu, ja šī persona ir tikusi iepriekš attaisnota ar valsts krimināltiesas galīgo nolēmumu. No tā izriet, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 43.–46. un 49. punktā esot kļūdaini uzskatījusi, ka Revīzijas palātas bezdarbība nebija “prettiesiska”, pirmkārt, saistībā ar tāda lēmuma pieņemšanu, kurā konstatēts apelācijas sūdzības iesniedzējas lietas nodošanas Tiesā galīgs atsaukums, un, otrkārt, attiecībā uz viņas reputācijas atgūšanu.

22. Apelācijas sūdzības iesniedzēja it īpaši kritizē pārsūdzētā sprieduma 45. punkta formulējumu, uzskatot, ka šajā punktā ietvertais Vispārējās tiesas vērtējums ir acīmredzams nevainīguma prezumpcijas principa pārkāpums. No Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras izrietot, ka apstāklim, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas attaisnošana tika pamatota ar šaubu esamību, nevar būt nekādas ietekmes uz Vispārējās tiesas pienākumu nepamatot savu spriedumu ar pamatojumu par attiecīgo attaisnošanu.

23. Revīzijas palāta iebilst pret to, ka pirmais pamats ir balstīts uz ECPAK 6. panta 2. punkta un Hartas 48. panta 1. punkta piemērošanas jomas nepareizu interpretāciju. Nevainīguma prezumpcija attiecoties uz apsūdzēto personu tiesā, kurai ir jālemj par tās vainu vai nevainīgumu saistībā ar tiesā izvirzītajām apsūdzībām. Saistībā ar apelācijas sūdzības iesniedzējas celto prasību par ārpuslīgumisko atbildību viņas vaina, ņemot vērā Luksemburgas krimināltiesības, nebija strīdus priekšmets. Tādējādi Vispārējā tiesa nevarēja pārkāpt nevainīguma prezumpciju.

24. Turklāt šis pamats esot balstīts uz kļūdainu pieņēmumu, ka Revīzijas palāta un Vispārējā tiesa esot īstenojušas 2008. gada 2. oktobra sprieduma pamatotības atkārtotu izskatīšanu. Revīzijas palāta uzskata, ka, gluži pretēji, katra iestāde, īstenojot savu kompetenci lietas kontekstā, pasludināja šo spriedumu un no tā izdarīja secinājumus, kas bija jāievēro saistībā ar attiecīgajiem lēmumu pieņemšanas procesiem. Konkrētāk, Vispārējā tiesa 2008. gada 2. oktobra spriedumu esot uzskatījusi par faktiski apstākli, kurš bija jāņem vērā, izvērtējot Revīzijas palātas tiesību aktu vai bezdarbības tiesiskumu.

25. Revīzijas palāta no 2006. gada 11. jūlija sprieduma lietā Komisija/Cresson⁶ 120.–122. punkta secināja, ka, vienlaikus atzīstot, ka *Tribunal d'arrondissement de Luxembourg* ir konstatējusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai pārmesto atsevišķu faktu patiesums netika pierādīts, izslēdzot jebkādas šaubas, un līdz ar to attiecīgās personas bija jāattaisno saistībā ar apsūdzībām, kuras pret tām tika izvirzītas Luksemburgas krimināltiesību pārkāpumos, nekas nekavēja Vispārējo tiesu veikt citu šo pašu

6 — C-432/04 (Krājums, I-6387. lpp.).

faktu vērtējumu Revīzijas palātas veiktās iespējamās ārpuslīgumiskās atbildības pārbaudes kontekstā, ņemot vērā Savienības tiesības. Šādi rīkojoties, Vispārējā tiesa nekādā ziņā neesot apšaubījusi nedz 2008. gada 2. oktobra spriedumu, nedz nevainīguma prezumpciju, kura attiecās uz apelācijas sūdzības iesniedzēju šajā tiesā.

26. Ar savu otro pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pārkāpusi LES 4. panta 3. punktā paredzēto lojālas sadarbības ar *Tribunal d'arrondissement de Luxembourg* principu, sagrozot apsvērumus un vērtējumus, kurus tā veikusi.

27. Viņa uzskata, kas šis princips nozīmē, ka gadījumā, ja valsts tiesa ir pasludinājusi spriedumu, kurš ir stājies spēkā un kurā persona ir attaisnota saistībā ar pārkāpumiem, kas tai tikuši pārvesti, Savienības iestādēm, tostarp Vispārējai tiesai, esot pienākums ievērot šādu spriedumu un neatņemt tā lietderīgo iedarbību.

28. Lai gan attiecīgie fakti esot identiski tiem, par kuriem sprieda *Tribunal d'arrondissement de Luxembourg*, Vispārējā tiesa esot pārkāpusi lojālas sadarbības principu, sniedzot pilnīgi atšķirīgu to pašu faktu vērtējumu.

29. Turklāt pārsūdzētā sprieduma 35. punktā Vispārējā tiesa esot nonākusi pretrunā *Tribunal d'arrondissement de Luxembourg* secinājumiem, kad tā uzskatīja, ka “jebkuras atvaļinājumu sistēmas pārvaldība balstīta uz augstākstāvošas amatpersonas pienākumu pārbaudīt personāla, kas ir tā pakļautībā, klātbūtni un nodrošināt, ka jebkura prombūtne atbilst piemērojamajam tiesiskajam regulējumam par atvaļinājumiem”, un ka “šo pienākumu neietekmē šādas integrētas sistēmas, kas ļauj augstākstāvošai amatpersonai neatkarīgi pārbaudīt atvaļinājuma dienu skaita, kurš katra gada beigās tiek paziņots kā neizņemts, atbilstību realitātei, iespējama neesamība”.

30. Visbeidzot, Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā 2008. gada 2. oktobra spriedumu, jo pārsūdzētā sprieduma 38. punktā tā uzskatīja, ka “Revīzijas palātas atvaļinājumu reģistrācijas un uzraudzības sistēmas, kura bija piemērojama faktu norises laikā un kurā pastāv trūkumi, raksturs nevarētu pamatot jebkādas izmeklēšanas vai kriminālprocesa izbeigšanu attiecībā uz [apelācijas sūdzības iesniedzēju]”, kaut arī tieši Revīzijas palātas atvaļinājumu pārvaldības sistēmas, kurā pastāv trūkumi, raksturs esot izraisījis apelācijas sūdzības iesniedzējas attaisnošanu.

31. Atbildot uz šiem argumentiem, Revīzijas palāta apgalvo, ka otrais pamats ir balstīts uz iesaistīto iestāžu attiecīgo lomu, kā arī uz LES 4. panta 3. punkta piemērošanas jomas nepareizu interpretāciju. Vispārējā tiesa neesot ne atkārtoti izvērtējusi 2008. gada 2. oktobra spriedumu, ne arī to apšaubījusi. Atšķirība atsevišķu faktu vērtējumā esot skaidrojama ar abu tiesvedību dažādo kontekstu, kas ir, pirmkārt, kriminālprocess, uz kuru attiecas valsts tiesības, un, otrkārt, prasība par ārpuslīgumisko atbildību saskaņā ar Savienības tiesībām.

32. Ar savu trešo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka pārsūdzētajā spriedumā ir pieļauta Vispārējās tiesas kompetences neesamība, ņemot vērā, ka tā ir izskatījusi jautājumus, kuri bija ārpus kompetences, kas tai piešķirta Līgumos.

33. Pirmkārt, lai gan pārsūdzētā sprieduma 46. punktā Vispārējā tiesa atzīst, ka vienīgi valsts tiesu iestādēm ir jāpārbauda apsūdzības krimināltiesiskā aspektā, tā esot pārsniegusi kompetenci, kas tai piešķirta Līgumos, pārsūdzētā sprieduma 45. punktā veicot vērtējumu pēc būtības attiecībā uz attaisnošanas pamatojumu, kurš balstīts uz šaubu esamību.

34. Otrkārt, Vispārējā tiesa arī esot pārkāpusi savas kompetences robežas, sniedzot 47. punktā ietvertos apgalvojumus. Tā kā Tiesa ir vienīgā iestāde, kas var lemt par disciplināro atbildību saistībā ar Revīzijas palātas locekļu rīcību, Vispārējā tiesa, tāpat kā Revīzijas palāta tās 2004. gada 13. maija vēstulē, bija kompetenta izteikt vienīgi aizdomas attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju par viņas, iespējams, nepieņemamo rīcību.

35. Revīzijas palāta norāda, ka šis trešais pamats ir jānoraida kā daļēji nepieņemams, jo tajā ir vienīgi atkārtoti argumenti, kas attiecībā uz 2004. gada 13. maija vēstuli tika sniegti pirmajā instancē, un kā daļēji nepamatots.

36. Attiecībā uz šo pēdējo aspektu tā vēlreiz apgalvo, ka Vispārējā tiesa nekādā ziņā nav apšaubījusi 2008. gada 2. oktobra spriedumu. Attiecībā uz tās pašas rīcības vērtējumu varētu tikt izdarīti atšķirīgi secinājumi atkarībā no atbilstošās instances.

37. Ar savu ceturto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka Vispārējā tiesa ir kļūdaini interpretējusi un piemērojusi Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās nosacījumus. Attiecībā uz jautājumu par viltota dokumenta izmantošanu Vispārējā tiesa esot pievienojusi papildu nosacījumu, kas nav prasīts (“ļauticība”), pārsūdzētā sprieduma 32. punktā secinot, ka “attiecīgā dokumenta iespējamā nosūtīšana gan OLAF, gan Luksemburgas iestādēm, ko veikusi Revīzijas palāta, nenozīmē, ka iestāde ir rīkojusies ļauticīgi attiecībā uz prasītājas paraksta autentiskumu”.

38. Turklāt Vispārējā tiesa esot pieļāvusi arī kļūdu tiesību piemērošanā Lēmuma 99/50 2. panta otrās daļas, skatot to kopā ar lēmuma 4. panta pirmo daļu, interpretācijā, jo tā secināja, ka vienkāršs paziņojums apelācijas sūdzības iesniedzējai par OLAF veikto iekšējo izmeklēšanu bija pietiekams un ka tādējādi viņai nebija jāsniedz informācija par Revīzijas palātas veikto iepriekšējo izmeklēšanu.

39. Revīzijas palāta uzskata, ka šajā ceturtajā pamatā ietvertie apgalvojumi ir jāatzīst par nepieņemamiem, jo tie ietver, pirmkārt, lūgumu Tiesai atkārtoti izvērtēt šīs lietas faktus un, otrkārt, pirmajā instancē sniegto argumentu, it īpaši attiecībā uz iebildumu par to, ka nav paziņots par iepriekšējas izmeklēšanas veikšanu, vienkāršu atkārtojumu.

40. Pēc būtības Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 32. punktā neesot pievienojusi nevienu papildu nosacījumu saistībā ar Savienības ārpuslīgumisko atbildību, apgalvojot, ka vienkārša dokumenta nosūtīšana OLAF un Luksemburgas iestādēm nebija norāde uz ļauticību no Revīzijas palātas puses attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzējas paraksta autentiskumu. Tāpat Vispārējā tiesa neesot pieļāvusi kļūdas Lēmuma 99/50 2. panta otrās daļas interpretācijā, ņemot vērā, ka šajā tiesību normā nav noteikts pienākums paziņot par iepriekšējas izmeklēšanas uzsākšanu personai, kura tiek turēta aizdomās par pārkāpumu izdarīšanu, bet ir vienīgi prasīts, lai ģenerālsekretārs tūlīt pat nodotu OLAF informāciju, kas iegūta saistībā ar šādu izmeklēšanu.

V – Mans vērtējums

41. Vispirms es kopā izskatīšu apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirzītos pirmos trīs pamatus, jo argumenti, kas izklāstīti to pamatojumam, pārklājas un tie attiecas uz tiem pašiem pārsūdzētā sprieduma punktiem. Pēc tam es izskatīšu ceturto pamatu.

A – Par pamatiem saistībā ar nevainīguma prezumpcijas un lojālas sadarbības principa pārkāpumu, kā arī Vispārējās tiesas kompetences neesamību

42. Ar pirmajiem trim pamatiem būtībā tiek apšaubīta Vispārējās tiesas argumentācija, kuru tā sniegusi pārsūdzētā sprieduma 44.–49. punktā.

43. Ir svarīgi atcerēties iebildumus, uz kuriem Vispārējā tiesa bija paredzējusi atbildēt šajā pārsūdzētā sprieduma daļā.

44. Pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmeta Revīzijas palātai, ka tā nav pieņēmusi formālu lēmumu, kurā tiek atsauktas visas pret viņu izvirzītās apsūdzības, ņemot vērā 2008. gada 2. oktobra spriedumu, jo pierādījumi par darbībām, kuri attaisnotu lietas nodošanu izskatīšanai Tiesā saskaņā ar EKL 247. panta 7. punktu, nebija sniegti. Viņa uzskata, ka Revīzijas palātai ar šo lēmumu esot bijis jāatsakās vērsties Tiesā saskaņā ar šo pēdējo tiesību normu.

45. Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmeta Revīzijas palātas priekšsēdētājam, ka viņš ir pārkāpis objektivitātes principu un pienākumu ņemt vērā ierēdņu intereses, iekļaujot savā 2004. gada 13. maija vēstulē nepieklājīgu un lieku piezīmi par viedokli, kuru izteicis šīs iestādes locekļu vairākums.

46. Treškārt, apelācijas sūdzības iesniedzēja norādīja, ka Revīzijas palātai saskaņā ar tās pienākumu ņemt vērā ierēdņu intereses esot bijis jāsniedz paziņojumi presē un iestādēm par viņas attaisnošanu.

47. Vispirms es norādu, ka, manuprāt, Vispārējā tiesa pamatoti noraidīja šīs trīs apelācijas sūdzības iesniedzējas pretenzijas.

48. Tomēr, kā norāda apelācijas sūdzības iesniedzēja, argumentācija, kuru Vispārējā tiesa ir izklāstījusi pārsūdzētā sprieduma 45. punktā, rada problēmu, ņemot vērā nevainīguma prezumpciju.

49. Saskaņā ar Hartas 48. panta 1. punktu “ikvienu apsūdzēto uzskata par nevainīgu, kamēr vaina nav pierādīta saskaņā ar likumu”. Šī tiesību norma atbilst ECPAK 6. panta 2. punktam. Atbilstoši Hartas 52. panta 3. punktam tiesību uz nevainīguma prezumpciju nozīme un apjoms ir tāds pats kā atbilstošajām tiesībām, kas garantētas ECPAK.

50. Nevainīguma prezumpcijai ir jābūt garantētai gan pirms, gan pēc kriminālprocesa. ECPAK 6. panta 2. punkta mērķis ir arī “novērst, ka pret personām, par kurām ir pasludināts attaisnojošs spriedums vai ir izbeigts kriminālprocess, amatpersonas un publiskās iestādes izturētos tā, it kā tās patiesībā būtu bijušas vainīgas pārkāpumā, kas tām ticis piedēvēts”⁷. Tiesību uz nevainīguma prezumpciju garantija pēc kriminālprocesa pabeigšanas ir skaidrojama ar to, ka “bez aizsardzības, kas paredzēta, lai visos turpmākajos procesos tiktu ievērots attaisnojošs spriedums vai lēmums par kriminālprocesa izbeigšanu, [ECPAK] 6. panta 2. punktā minētās garantijas uz lietas taisnīgu izskatīšanu varētu kļūt teorētiskas un šķietamas. Tas, kas arī ir svarīgs, tiklīdz kriminālprocess ir noslēdzies, ir attiecīgās personas reputācija un veids, kā šo personu uztver sabiedrība”⁸.

51. Tādējādi Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir precizējusi, ka “[ECPAK] 6. panta 2. punkta piemērošanas joma neaprobežojas ar notiekošajiem kriminālprocesi, bet var attiekties uz tiesu nolēmumiem, kas pieņemti pēc [...] vajāšanas izbeigšanas vai pēc attaisnošanas [...], ciktāl šajās lietās izvirzītie jautājumi veidoja attiecīgo kriminālprocesu, kuros prasītājs bija “apsūdzētais”, neizbēgamas sekas un papildinājumu”⁹. Tādējādi Eiropas Cilvēktiesību tiesai ir jāpārbauda, vai “ar savu rīcības veidu, lēmumu pamatojumu vai ar valodu, kas izmantota argumentācijā”¹⁰, valsts iestādes un tiesas, kurām ir jālemj pēc sprieduma pieņemšanas krimināllietā, “ir izteikušas aizdomas par prasītāja nevainīgumu un tādējādi ir pārkāpušas nevainīguma prezumpcijas principu”¹¹.

7 — Skat. ECT 2013. gada 12. jūlija spriedumu lietā *Allen* pret Apvienoto Karalisti (94. punkts).

8 — Turpat.

9 — Skat. ECT 2013. gada 4. jūnija spriedumu lietā *Teodor* pret Rumāniju (37. punkts un tajā minētā judikatūra).

10 — Turpat (40. punkts).

11 — Turpat.

52. Kā it īpaši izriet no Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2007. gada 27. septembra sprieduma lietā *Vassilios Stavropoulos* pret Grieķiju, “aizdomu par apsūdzētā nevainīgumu izpaušana vairs nav pieņemama pēc tam, kad attaisnojošs spriedums ir kļuvis par galīgo spriedumu”¹². Saskaņā ar ECT judikatūru, “tiklīdz attaisnojošs spriedums ir kļuvis par galīgo spriedumu – pat ja runa ir par attaisnošanu, pamatojoties uz šaubām, atbilstoši [ECPAK] 6. panta 2. punktam –, šaubu par vainu, tostarp šaubu, kas saistītas ar attaisnošanas pamatojumu, izpaušana nav saderīga ar nevainīguma prezumpciju”¹³.

53. Šajā pašā spriedumā Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir uzskatījusi, ka “saskaņā ar *in dubio pro reo* principu, kas ir nevainīguma prezumpcijas principa īpaša izpausme, nav jābūt nekādai kvalitatīvai atšķirībai starp attaisnojošu spriedumu pierādījumu trūkuma dēļ un attaisnojošu spriedumu, kurā atzīts, ka persona nav vainīga, nepastāvot nekādām šaubām. Attaisnojošie spriedumi neatšķiras atkarībā no pamatojumiem, kuri katru reizi tiek izmantoti krimināllietu izskatošajā tiesā. Gluži pretēji, saistībā ar [ECPAK] 6. panta 2. punktu attaisnojoša sprieduma rezolutīvā daļa ir jāievēro ikvienai citai iestādei, kas tieši vai netieši lemj par attiecīgās personas krimināltiesisko atbildību”¹⁴.

54. Ņemot vērā šo judikatūru, pārsūdzētā sprieduma 45. punkta formulējums man šķiet apstrīdams.

55. Ir jāatgādina, ka šajā punktā Vispārējā tiesa vispirms uzsvēra, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja tika “attaisnota, pamatojoties uz šaubām, kas saskaņā ar 2008. gada 2. oktobra spriedumu radušās atsevišķu paskaidrojumu dēļ, kurus viņas biroja vadītājs sniedza atklātajā tiesas sēdē”. Vispārējā tiesa turpinājumā norādīja, ka, “tā kā nav vajadzības spriest par *Tribunal d'arrondissement de Luxembourg* norādīto šaubu samērīgo raksturu, ir jākonstatē, ka šis attaisnošanas pamatojums nenozīmē, ka pret prasītāju izvirzītās apsūdzības ir pilnībā nepamatotas, bet, kā ir izklāstījusi minētā tiesa, tas ietver to, ka apsūdzības netika pierādītas, izslēdzot “mazākās šaubas””.

56. Šajā savas argumentācijas daļā Vispārējā tiesa balstās uz attaisnojoša sprieduma krimināllietā pamatojumu, uzsverot, ka runa ir par attaisnošanu, pamatojoties uz šaubām, lai pamatotu Revīzijas palātas bezdarbību saistībā ar formāla lēmuma pieņemšanu, kurā tiek atsauktas visas pret apelācijas sūdzības iesniedzēju izvirzītās apsūdzības. Tādējādi tā izmanto attaisnojoša sprieduma pamatojumu, lai noraidītu pārkāpuma esamību Revīzijas palātā un lai no tā izdarītu secinājumu attiecībā uz sekām saistībā ar prasības par zaudējumu atlīdzību vērtējumu pēc būtības. Kopumā argumentācija, kas izklāstīta pārsūdzētā sprieduma 45. punktā, ir tāda, ka, tā kā apelācijas sūdzības iesniedzēja tika attaisnota, pamatojoties uz šaubām, un šis attaisnošanas pamatojums nav pietiekams, lai atceltu visu pret viņu izvirzīto apsūdzību pamatu, Revīzijas palāta pamatoti atteicās pieņemt formālu lēmumu, kurā tiek atsauktas visas pret viņu izvirzītās apsūdzības, ņemot vērā 2008. gada 2. oktobra spriedumu.

57. Formulējot savu argumentāciju šādi, Vispārējā tiesa rada iespaidu, ka tā uzskata, ka attaisnošanai, pamatojoties uz šaubām, ir mazāks spēks nekā attaisnošanai, kas ir balstīta uz apelācijas sūdzības iesniedzējas nevainīguma tiešāku apgalvojumu. Tā vājina juridisko spēku lēmumam, kuru ir pieņēmusi krimināllietu izskatošā tiesa, kas vienlaikus veicina šaubu rašanos par apelācijas sūdzības iesniedzējas nevainīgumu.

58. Tādējādi, pārkāpjot apelācijas sūdzības iesniedzējas nevainīguma prezumpciju, Vispārējā tiesa tātad ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

12 — 38. punkts un tajā minētā judikatūra.

13 — Turpat.

14 — ECT spriedums lietā *Vassilios Stavropoulos* pret Grieķiju (minēts iepriekš, 39. punkts). Skat. arī ECT 2010. gada 13. jūlija spriedumu lietā *Tendam* pret Spāniju (39. punkts).

59. Tomēr es uzskatu, ka šis kļūdas konstatējums nav tāds, kura dēļ varētu atcelt pārsūdzēto spriedumu. Ir jāatgādina, ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka, ja Vispārējās tiesas sprieduma pamatojumā ir atklāts Savienības tiesību pārkāpums, bet šī sprieduma rezolutīvā daļa, šķiet, ir balstīta uz citu juridisko pamatojumu, apelācijas sūdzība ir jānoraida¹⁵.

60. Šajā ziņā ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 46. punktā pareizi norādīja, ka “apsūdzības krimināltiesiskā aspektā ir jāpārbauda tikai un vienīgi valsts tiesu iestādēm un Tiesai tās ir jāizvērtē disciplinārā aspektā saskaņā ar EKL 247. panta 7. punktu”. Vispārējā tiesa no tā pamatoti secināja, ka “tādējādi Revīzijas palātai nebija kompetences pieņemt lēmumu šajā ziņā”.

61. Faktiski ir acīmredzams, ka Revīzijas palāta nebija pilnvarota pieņemt lēmumu par attaisnošanu ne krimināltiesiskā aspektā, ne disciplinārā aspektā. Turklāt Revīzijas palātai nebija nekāda pienākuma veikt publikācijas saistībā ar apelācijas sūdzības iesniedzējas attaisnošanu. Tādējādi Vispārējā tiesa ir pamatoti noraidījusi abas šīs apelācijas sūdzības iesniedzējas pretenzijas, pamatojoties uz argumentāciju, kuru tā norādīja pārsūdzētā sprieduma 46. punktā.

62. Šīs lietas kontekstā Revīzijas palātas kompetencē bija vienīgi nolemt vērsties vai nevērsties Tiesā saskaņā ar EKL 247. panta 7. punktu, lai tā spriestu par Revīzijas palātas locekļa amata uzlikto pienākumu neizpildes esamību šīs pēdējās tiesību normas izpratnē.

63. Šajā ziņā es uzsveru, ka Vispārējās tiesas argumentācija būtu bijusi reizē pārliecinošāka un pilnīgāka, ja tā būtu vairāk uzsvērusi kriminālprocesu un disciplinārlietu autonomo raksturu.

64. Gan pirmajā instancē, gan šajā apelācijas stadijā apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentācija lielā mērā tika balstīta uz ideju, ka zināmā mērā pastāv automātiska saikne starp attaisnojoša sprieduma krimināllietā esamību un Revīzijas palātas lēmuma pieņemšanu, kurā tā atteiktos vērsties Tiesā saskaņā ar EKL 247. panta 7. punktu.

65. Šī apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentācija ir kļūdaina pašos pamatos, kā to var secināt gan no Eiropas Cilvēktiesību tiesas, gan no Tiesas judikatūras.

66. Pirmkārt, no Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras izriet, ka tiesības uz nevainīguma prezumpciju attaisnojoša sprieduma krimināllietā vai kriminālprocesa izbeigšanas gadījumā nekādā ziņā neliedz turpmāk uzsākt disciplinārlietas vai celt prasības sakarā ar atbildību, pamatojoties uz tiem pašiem faktiem.

67. Tādējādi Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir atzinusi, ka disciplinārās iestādes var neatkarīgi izvērtēt tām iesniegto lietu faktus, ja vien elementi, kas veido krimināltiesiskos pārkāpumus un disciplināros pārkāpumus, nav identiski¹⁶. Šādos apstākļos konstatējums, ka faktiem nevar tikt piemērota krimināltiesiska pārkāpuma kvalifikācija, neliedz uzsākt disciplinārlietu, pamatojoties uz tiem pašiem faktiem. No tiesību uz nevainīguma prezumpciju viedokļa vienīgais ierobežojums ir tāds, ka disciplinārlietas izskatīšanas laikā attiecīgās personas nevainīgums krimināltiesiskā aspektā netiek apšaubīts.

68. Turklāt strīdu par atlīdzības pieprasījumiem jomā Eiropas Cilvēktiesību tiesa savā 2003. gada 11. februāra spriedumā lietā *Ringvold* pret Norvēģiju¹⁷ ir atzinusi, ka “attiecībā uz jautājumu par zaudējumu atlīdzību būtu jāveic atšķirīga juridiskā analīze, pamatojoties uz kritērijiem un prasībām pierādījumu jomā, kuri vairākos būtiskos jautājumos atšķiras no tiem, kas piemērojami

15 — Skat. it īpaši Tiesas 2012. gada 19. aprīļa spriedumu lietā C-221/10 P *Artegodan*/Komisija (94. punkts un tajā minētā judikatūra).

16 — Skat. it īpaši ECT 2010. gada 14. janvāra spriedumu lietā *Vanjak* pret Horvātiju (69.–72. punkts).

17 — *Recueil des arrêts et décisions* 2003-II.

krimināltiesiskās atbildības jomā”¹⁸. Tādējādi Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir uzskatījusi, ka, “lai gan attaisnojošu spriedumu krimināllietā nevajadzētu apšaubīt tiesvedības par zaudējumu atlīdzību ietvaros, tas nav šķērslis civiltiesiskās atbildības noteikšanai, kas ietver pienākumu samaksāt atlīdzību šo pašu faktu dēļ, pamatojoties uz mazāk stingrām pierādījumu prasībām”¹⁹.

69. Otrkārt, sniedzot līdzīgu interpretāciju, Tiesa savā iepriekš minētajā spriedumā lietā Komisija/*Cresson* uzsvēra, pirmkārt, kriminālprocesu un, otrkārt, procedūru, kuras ir balstītas uz EKL 213. panta 2. punktu un kuras ir paredzētas, lai piemērotu sodu par Eiropas Komisijas locekļa amata uzlikto pienākumu pārkāpumu, autonomo raksturu.

70. Šajā spriedumā Tiesa faktiski uzskatīja, ka to “nesaista kriminālprocesa ietvaros veiktā faktu juridiskā kvalifikācija”²⁰ un ka tās kompetencē ir, “pilnībā īstenojot tās diskrecionāro varu, pārbaudīt, vai procedūrā, kas balstīta uz EKL 213. panta 2. punktu, pārmestie fakti [veidoja] Komisijas locekļa amata uzlikto pienākumu neizpildi”²¹. No tā Tiesa secināja, ka *Tribunal de première instance de Bruxelles* [Briseles pirmās instances tiesas] (Beļģija) pirmstiesas palātas pieņemtais lēmums, ar kuru tiek atzīts, ka pret *E. Cresson* nav pierādījumu, tādējādi nav Tiesai saistošs²².

71. Šī argumentācija, kas balstīta un kriminālprocesu un disciplinārlietu autonomo raksturu, ir piemērojama procedūrai, kura faktu norises laikā bija paredzēta EKL 247. panta 7. punktā un kura tagad ir iekļauta LESD 286. panta 6. punktā. No tā izriet, ka, ja Tiesai tiktu lūgts izvērtēt, vai Revīzijas palātas loceklis ir vai nav izpildījis savus amata pienākumus, Tiesai nebūtu saistošs spriedums krimināllietā, kurā attiecīgā persona tikusi attaisnota.

72. Balstoties uz šo pašu pamatu saistībā ar kriminālprocesu un disciplinārlietu autonomo raksturu, Revīzijas palātai kā iestādei, kas var celt prasību Tiesā, nevar būt saistošs šāds spriedums krimināllietā. Konkrētāk, lai skaidri atbildētu uz apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentāciju, attaisnojoša sprieduma krimināllietā esamība nekādā ziņā neliedz Revīzijas palātai vērsties Tiesā saskaņā ar LESD 286. panta 6. punktu. Šādā gadījumā Revīzijas palāta saglabā savu rīcības brīvību attiecībā uz iespējamu prasības celšanu Tiesā.

73. No šiem apstākļiem es secinu, ka kriminālprocess valsts tiesā un procedūra, kas bija paredzēta EKL 247. panta 7. punktā un pēc tam LESD 286. panta 6. punktā, atšķiras ne tikai attiecībā uz to priekšmetu un to mērķi, bet arī saistībā ar prasīto pierādījumu būtību un pakāpi. Abas procedūras, pat ja tās balstītos uz tiem pašiem faktiskajiem apstākļiem, ir neatkarīgas, tādējādi, ja vien netiek apšaubīts krimināllietu izskatošās tiesas vērtējums, attaisnošana krimināltiesiskā aspektā nekādā ziņā neliedz ne Revīzijas palātai vērsties Tiesā, ne arī pēdējai minētajai lemt par Revīzijas palātas locekļa amata uzlikto pienākumu neizpildes esamību.

74. Šajā lietā no lietas materiāliem izriet, ka *Tribunal d'arrondissement de Luxembourg* savā 2008. gada 2. oktobra spriedumā uzskatīja, ka norādītos faktus nevarēja kvalificēt tādējādi, ka tie veido krimināltiesisku pārkāpumu Luksemburgas tiesību aktu izpratnē.

18 — 38. punkts.

19 — Turpat.

20 — 121. punkts.

21 — Turpat.

22 — 122. punkts.

75. Tomēr *Tribunal d'arrondissement de Luxembourg* tādējādi veiktais vērtējums nenozīmē, ka Revīzijas palātai bija jāuzskata, ka tai bija liegts vērsties Tiesā par pārkāpumiem attiecībā uz atvaļinājumu pārvaldību. Pirmkārt, faktu vai pierādījumu precizitātes pakāpe, kas prasīta krimināltiesiska pārkāpuma kvalifikācijai, obligāti nav tāda pati kā pakāpe, kas prasīta, lai konstatētu Revīzijas palātas locekļu amata uzlikto pienākumu neizpildes esamību. Otrkārt, katrā ziņā vienīgi Tiesai, kad tajā ir celta prasība saskaņā ar LESD 286. panta 6. punktu, ir jāizvērtē *res judicata* spēka apjoms, kas vajadzības gadījumā būtu jāatzīst attiecībā uz valsts spriedumu krimināllietā.

76. No tā izriet, ka Revīzijas palātas atteikums pieņemt formālu lēmumu par attaisnošanu un atzīt automātiskas saiknes pastāvēšanu starp attaisnojošu spriedumu krimināllietā un vērtēšanu Tiesā saskaņā ar EKL 247. panta 7. punktu, bija pilnīgi pamatots un šajā apelācijas tiesvedībā to nevar apšaubīt, norādot, ka Vispārējās tiesas veiktais apelācijas sūdzības iesniedzējas pretenzijas noraidījums, ar kuru tā lūdza atzīt šāda atteikuma prettiesisko raksturu, esot nevainīguma prezumpcijas un lojālas sadarbības principa pārkāpums.

77. Atbilstoši kriminālprocesu un disciplinārlietu autonomajam raksturam un īstenojot savu rīcības brīvību, Revīzijas palāta, pamatojoties uz informāciju, kura bija tās rīcībā, mēģināja noskaidrot, vai apelācijas sūdzības iesniedzējai pārņemto faktu smaguma pakāpe bija pietiekama²³, lai vērstos Tiesā saskaņā ar EKL 247. panta 7. punktu. Kā liecina 2009. gada 7. jūlija vēstule, Revīzijas palāta, nolemjot nevērsties Tiesā saistībā ar sadaļu par atvaļinājumu pārvaldību, ņēma vērā ne tikai apelācijas sūdzības iesniedzējas attaisnošanu krimināltiesiskā aspektā. Tā ņēma vērā arī citus faktorus²⁴.

78. Tagad es izvērtēšu kritiku, kuru apelācijas sūdzības iesniedzēja izteikusi attiecībā uz pārsūdzētā sprieduma 47. punktu.

79. Šajā punktā Vispārējā tiesa atbild uz apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentāciju, kurā norādīts, ka Revīzijas palātas priekšsēdētājs esot pārkāpis objektivitātes principu un pienākumu ņemt vērā ierēdņu intereses, iekļaujot savā 2004. gada 13. maija vēstulē nepieklājīgu un lieku piezīmi par viedokli, kuru izteicis iestādes locekļu vairākums.

80. Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka Vispārējā tiesa esot pārkāpusi savas kompetences robežas un esot apstiprinājusi kļūdainu Revīzijas palātas kompetences jomas interpretāciju, minētajā punktā uzskatot, ka “tas, ka Revīzijas palātas priekšsēdētājs norādīja prasītājai, ka iestādes locekļu lielākā daļa uzskatīja viņas rīcību par nepieņemamu, nebija nepiemēroti, tādējādi novēršot, ka lietas nenodošana izskatīšanai Tiesā varētu tikt uzskatīta par iespējamu pārņemto faktu patiesuma noliegumu”.

81. Ir jāprecizē, ka 2004. gada 13. maija vēstules rindkopa, kurā ietverta kritizētā piezīme, attiecas vienīgi uz apgalvojumiem par individuālajiem aizdevumiem apelācijas sūdzības iesniedzējai. Šī lietas sadaļa nebija iekļauta kriminālprocesā, kura rezultātā tika pasludināts 2008. gada 2. oktobra spriedums. Tādēļ apelācijas sūdzības iesniedzējas attaisnošana krimināltiesiskā aspektā nav jāņem vērā, pārbaudot pārsūdzētā sprieduma 47. punktu.

82. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, Vispārējā tiesa, manuprāt, ir palikusi savas kompetences jomā, uzskatot, ka, pirmkārt, nevēršanās Tiesā nenozīmēja faktu patiesuma noliegumu un, otrkārt, Revīzijas palātas priekšsēdētājs varēja attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju izteikt kritizēto komentāru.

23 — Spriedums lietā Komisija/Cresson (minēts iepriekš, 72. punkts).

24 — Citi faktori, kas ir iekļauti minētās vēstules 48. punktā, ir šādi: “tas, ka, ņemot vērā tās summas atmaksāšanu, kura nepamatoti bija samaksāta *Koutsouvelis* k-gam, nekāds kaitējums Kopienas budžetam netika nodarīts”, “laikposms, kas pagājis kopš attiecīgajiem notikumiem”, apelācijas sūdzības iesniedzējas “invaliditāte”, kā arī “stress, kas [viņai] tika radīts kriminālprocesa ilguma dēļ”.

83. Pārsūdzētā sprieduma 47. punktā ietvertais vērtējums ir Vispārējās tiesas atbilde uz apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvojumu, ka ar piezīmi, kuru Revīzijas palātas priekšsēdētājs iekļāva savā 2004. gada 13. maija vēstulē, esot pārkāpts objektivitātes princips un pienākums ņemt vērā ierēdņu intereses. Tādējādi Vispārējā tiesa, lemjot par šo aspektu tai iesniegtās prasības par ārpuslīgumisko atbildību ietvaros, nav pārkāpusi savas kompetences robežas.

84. Turklāt Revīzijas palātas nevēršanās Tiesā liecina, ka visi šīs iestādes locekļi nav uzskatījuši, ka attiecīgās pienākumu neizpildes smaguma līmenis bija pietiekams, lai vērstos Tiesā saskaņā ar EKL 247. panta 7. punktu. Konstatējums, ka vienprātība šajā jautājumā netika panākta, nenozīmē jebkādas pienākumu neizpildes neesamību. Šajā ziņā pēc analogijas ar procedūru attiecībā uz Komisijas locekļiem ir jāatgādina, ka Tiesa savā iepriekš minētajā spriedumā lietā Komisija/*Cresson* precizēja, ka saistībā ar soda noteikšanu saskaņā ar EKL 213. panta 2. punktu ir jāpastāv noteiktas smaguma pakāpes pienākumu neizpildei²⁵. Tādēļ Revīzijas palātas priekšsēdētājs varēja savas kompetences ietvaros, nepārkāpjot objektivitātes principu vai pienākumu ņemt vērā ierēdņu intereses, paskaidrot apelācijas sūdzības iesniedzējai balsojuma rezultātu un viņai norādīt, ka Revīzijas palātas locekļu vairākums bija uzskatījis, ka viņas rīcība, pat ja tā netika vienprātīgi uzskatīta par pietiekami smagu, lai pamatotu vērsanos Tiesā saskaņā ar EKL 247. panta 7. punktu, bija pilnīgi neatbilstīga. Turklāt ir jāprecizē, ka 2014. gada 13. maija vēstule bija adresēta vienīgi apelācijas sūdzības iesniedzējai un nekas lietas materiālos nenorāda, ka papildus par to tika paziņots arī citām personām.

85. Tādējādi es uzskatu, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā argumentācijā, kuru tā izklāstīja pārsūdzētā sprieduma 47. punktā. Norādīšu vienīgi to, ka Vispārējai tiesai stingri ņemot, drīzāk būtu bijis jāpārņem tā apelācijas sūdzības iesniedzējas rīcības kvalifikācija, kas bija iekļauta 2004. gada 13. maija vēstulē, proti, “pilnīgi neatbilstīga”²⁶ rīcība, nevis jākvalificē šī rīcība kā “nepieņemama”. Tomēr šī atšķirība formulējumā, manuprāt, nav pietiekama, lai atzītu kļūdas tiesību piemērošanā esamību. Turklāt uzskatu, ka savā prasības pieteikumā apelācijas sūdzības iesniedzēja šajā jautājumā ir formulējusi tikai piezīmi, neizdarot tiešus secinājumus attiecībā uz kļūdas tiesību piemērošanā esamību²⁷.

86. Visbeidzot es uzskatu, ka pārsūdzētā sprieduma 35. un 38. punkts nav apšaubāms, ņemot vērā lojālas sadarbības principu. Vispārējā tiesa būtībā pareizi, neapšaubot 2008. gada 2. oktobra spriedumu, uzskatīja, ka Revīzijas palātas atvaļinājumu reģistrēšanas un uzraudzības sistēmas, kurā pastāv trūkumi, raksturs, pirmkārt, neietekmē augstākstāvošas amatpersonas pienākumu pārbaudīt personāla, kas ir tā pakļautībā, klātbūtni un nodrošināt, lai jebkura prombūtne atbilstu tiesiskajam regulējumam par atvaļinājumiem, un, otrkārt, nevarētu pamatot jebkādas izmeklēšanas vai kriminālprocesa izbeigšanu attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju.

87. Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirzīto pirmo trīs pamatu pārbaudes rezultātā es nevaru ieteikt Tiesai atcelt pārsūdzēto spriedumu, tagad es izvērtēšu ceturto pamatu.

B – Par ceturto pamatu saistībā ar Savienības tiesību kļūdainu interpretāciju un piemērošanu attiecībā uz Savienības ārpuslīgumiskās atbildības nosacījumiem un Lēmumu 99/50

88. Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā Lēmuma 99/50 2. panta otrās daļas, skatot to kopā ar lēmuma 4. panta pirmo daļu, interpretācijā, jo tā secināja, ka vienkāršs paziņojums apelācijas sūdzības iesniedzējai par *OLAF* veikto iekšējo izmeklēšanu bija pietiekams un ka tādējādi viņa nebija jāinformē par Revīzijas palātas veikto iepriekšējo izmeklēšanu.

25 — 72. punkts.

26 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 8. punktu.

27 — Skat. 1. zemsvītras piezīmi prasības pieteikumā.

89. Pretēji tam, ko norāda apelācijas sūdzības iesniedzēja, manuprāt, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 29. un 30. punktā pareizi uzskatīja, ka ar Lēmuma 99/50 4. pantu Revīzijas palātai netika noteikts pienākums izpaust apelācijas sūdzības iesniedzējai saskaņā ar šī paša lēmuma 2. pantu uzsāktās iepriekšējās izmeklēšanas lietas materiālu saturu, nedz arī viņu uzklaustīt pirms šo lietas materiālu nodošanas *OLAF*.

90. Ar Lēmuma 99/50 2. panta otro daļu ģenerālsēkretāram tiek noteikts pienākums tūlīt nodot *OLAF* visas liecības, kas rada aizdomas par nelikumībām, un veikt iepriekšēju izmeklēšanu neatkarīgi no *OLAF* veiktajām iekšējām izmeklēšanām.

91. Kā Vispārējā tiesa ir uzsvērusi pārsūdzētā sprieduma 29. punktā, iepriekšējas izmeklēšanas, uz kuru ir norāde šajā tiesību normā, mērķis ir, pirmkārt, ļaut ģenerālsēkretāram izvērtēt, vai liecības, kas tam ir darītas zināmas, rada aizdomas par tādu nelikumību esamību, kuras kaitē Savienības finanšu interesēm, un, otrkārt, atbilstoši Regulas Nr. 1073/1999 7. panta 1. punktam nosūtīt *OLAF* lietas materiālus, kas pēdējam minētajam ļauj izvērtēt, vai ir jāuzsāk iekšējā izmeklēšana saskaņā ar šīs pašas regulas 5. panta otro daļu.

92. Tādējādi iepriekšējā izmeklēšana ir posms, kurā informācija, kas saistīta ar apgalvojumiem par nelikumībām, tiek savākta un pārbaudīta, lai izvērtētu, vai ir jāuzsāk iekšējā izmeklēšana. Citiem vārdiem sakot, informācija, kas pamato šādus apgalvojumus, ir jāpārbauda, lai izvērtētu tās ticamību, pirms šī informācija tiek paziņota kompetentajām iestādēm, proti, šajā gadījumā *OLAF*, iekšējās izmeklēšanas paātrināšanai.

93. Tā kā iepriekšējā izmeklēšana nav paredzēta, lai izdarītu secinājumus par attiecīgo personu, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 29. punktā pamatoti konstatēja, ka pienākums, kas izriet no Lēmuma 99/50 4. panta pirmās daļas otrā teikuma, neattiecas uz ģenerālsēkretāra darbībām saistībā ar šī paša lēmuma 2. pantu.

94. Šajā informācijas, kas pamato apgalvojumus par nelikumībām, vākšanas un izvērtēšanas iepriekšējā posmā spiediena risks uz lieciniekiem ir īpaši liels. Tādēļ ir nepieciešams, lai netiktu kavēta ne patiesības noskaidrošana, ne iepriekšējās izmeklēšanas efektivitāte.

95. Šajā ziņā ir jānorāda, ka Lēmuma 99/50 4. panta pirmās daļas pirmajā teikumā, ciktāl var uzskatīt, ka šī tiesību norma attiecas gan uz iekšējo izmeklēšanu, gan uz iepriekšējo izmeklēšanu, ir paredzēts, ka noteikums, ka persona, uz kuru attiecas apgalvojumi par nelikumībām, ir tūlīt pat jāinformē par iespējamu tās personisku saistību ar lietu, ietver būtisku niansi, proti, ka šī informēšana notiek tad, “ja [...] tas nevar traucēt izmeklēšanu”.

96. Ir skaidrs, ka ar 2002. gada 8. un 26. aprīļa vēstuli apelācijas sūdzības iesniedzēja tika informēta par *OLAF* izmeklēšanas uzsākšanu, par šīs izmeklēšanas priekšmetu, izmeklētāju identitāti un to, ka tie aicinot viņu tajā sadarboties. Turklāt 2002. gada 26. aprīļa vēstulē apelācijas sūdzības iesniedzēja tika informēta par to, ka Revīzijas palāta bija veikusi iekšējo izmeklēšanu un ka ar to saistītie lietas materiāli bija nodoti *OLAF*. Šie paziņojumi atbilst Lēmuma 99/50 4. panta pirmās daļas pirmā teikuma prasībām, jo ar tiem tiek saskaņots attiecīgās personas ātras informēšanas princips ar nepieciešamību nodrošināt izmeklēšanas efektivitāti. Turklāt ir jānorāda, ka ātra informēšana nav sinonīms tūlītējai informēšanai vai informēšanai kopš izmeklēšanas sākuma.

97. Tādējādi apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentācija, lai apšaubītu Vispārējās tiesas pārsūdzētā sprieduma 29. un 30. punktā sniegtos apsvērumus, nav pamatota.

98. Tas pats attiecas uz iebildumu, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 32. punktā esot kļūdaini interpretējusi un piemērojusi Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās nosacījumus. Šajā ziņā pietiek norādīt, ka Vispārējās tiesas vērtējums, kurā noteikts, ka “attiecīgā dokumenta iespējamā nosūtīšana gan *OLAF*, gan Luksemburgas iestādēm, ko veikusi Revīzijas palāta, nenozīmē, ka iestāde ir

rīkojusies ļaunticīgi attiecībā uz prasītājas paraksta autentiskumu”, tika formulēts pakārtoti. Vispārējā tiesa galvenokārt konstatēja, ka nebija pierādīts, ka strīdīgais dokuments, kura paraksta autentiskums tika apšaubīts, ir ticis nodots *OLAF* vai Luksemburgas iestādēm. Tā kā šis pēdējais konstatējums nekādā veidā netika apšaubīts, minētais iebildums ir jānoraida kā neefektīvs.

99. No šiem apsvērumiem izriet, ka ceturtais pamats ir jānoraida kā nepamatots. Tādējādi apelācijas sūdzība ir jānoraida.

VI – Secinājumi

100. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, es iesaku Tiesai:

- apelācijas sūdzību noraidīt un
- piespriest *Kalliopi Nikolaou* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.